

Udskriftsdato: 13. december 2025

FOU nr 1985.93 (Gældende)

Manglende bekendtgørelse af bidragsresolution

Ministerium: Folketinget

Manglende bekendtgørelse af bidragsresolution

Udtalt over for familieretsdirektoratet, at en bidragsresolution måtte anses som en nullitet i forhold til den bidragspligtige, idet resolutionen ikke i forbindelse med dens udfærdigelse var meddelt den pågældende, og tidspunktet for at afhjælpe denne mangel efter 8 års forløb måtte anses for forlængst at være forpasset. Henstillet til familieretsdirektoratet at genoptage behandlingen af en sag om inddrivelse af bidragsrestance på grundlag af den oprindelige resolution og at meddele den bidragspligtige en ny afgørelse.

(J. nr. 1985-968-62)

En bekendt klagede for A over, at familieretsdirektoratet havde tiltrådt Københavns statsamts afgørelse af 12. juni 1984, hvorefter der ikke fandtes grundlag for at ophæve en bidragsresolution af 8. august 1975. Ved resolutionen pålagdes A at betale bidrag til sin og B's datter C's underhold med virkning fra den 25. februar 1974.

A var den 28. oktober 1983 af Københavns kommune blevet afkrævet 40.598 kr. for forskudsvis udlagte børnebidrag i henhold til resolutionen af 8. august 1975. Under sagen havde A over for statsamtet og familieretsdirektoratet bl.a. gjort gældende, at der ikke var grundlag for at opkræve dette beløb, da han ikke før i 1984 var blevet gjort bekendt med resolutionen af 8. august 1975, og da han ikke i øvrigt havde kunnet påregne at ville blive præsenteret for et krav om betaling af børnebidrag.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A og B indgik ægteskab den 22. november 1962 i Massawa, Etiopien.

C blev født den 5. januar 1966 i Asmara, Etiopien. Samlivet mellem ægtefællerne ophørte i slutningen af 1960'erne, da B rejste til Danmark sammen med C.

Den 25. februar 1975 anmodede B Københavns statsamt om fastsættelse af bidrag til C. B oplyste, at A var marineofficer og opgav hans adresse som en nærmere angivet flådebase.

Den 3. marts 1975 anmodede statsamtet ambassaden i Addis Ababa om, at A måtte blive afhørt om sine økonomiske forhold.

Den 5. maj 1975 erindrede statsamtet det danske generalkonsulat i Addis Ababa om skrivelsen af 3. marts 1975 med bemærkning om, at »såfremt manden ikke kan træffes eller vil svare i sagen, bedes den returneret med oplysning herom«.

Ved en skrivelse, undertegnet i København den 7. januar 1975 af B og i Etiopien den 17. maj 1975 af A, ansøgte parterne Københavns statsamt om bevilling til skilsmisse. Det var i ansøgningen, der var udfærdiget på dansk, anført, at »(A) svarer bidrag efter overøvrighedens nærmere bestemmelse til (C)...«. Under det senere sagsforløb anførte A, at det var en aftale mellem ham og B, at han - mod at give afkald på forældremyndigheden over C - ikke skulle betale børnebidrag, og at han, da han underskrev ansøgningen, gik ud fra, at indholdet svarede til det aftalte. A forstod ikke dengang dansk.

Den 18. juni 1975 videresendte statsamtet ansøgningen om bevilling til skilsmisse til ambassaden i Addis Ababa med anmodning om, at der blev indhentet en udtalelse fra A, dels vedrørende ansøgningen om skilsmisse, dels vedrørende ansøgningen om fastsættelse af bidrag til barnet.

I skrivelse af 23. juli 1975, som statsamtet modtog den 4. august 1975, meddelte det danske generalkonsulat i Addis Ababa følgende:

»We have received your letter dated Maj 5, 1975, and are therefore now returning all the papers you sent us.

On March 13, 1975, we wrote (A), and since we never received any reply or our letter in return, we do not know whether (A) is present on the said adress.«

Den 8. august 1975 udfærdigede statsamtet børnebidragsresolution i sagen. A blev i resolutionen tilpligtet at svare det til enhver tid gældende normalbidrag til C med virkning fra den 25. februar 1974.

Statsamtet udtalte under det senere sagsforløb, at statsamtet anså det for formålsløst at sende A hans genpart af resolutionen, da generalkonsulatet havde udtrykt tvivl om, hvorvidt A opholdt sig på den opgivne adresse.

Familieretsdirektoratet udtalte i en afgørelse af 8. maj 1985, at direktoratet ville have fundet det rettest, om statsamtet efter resolutionens udfærdigelse havde fremsendt A's genpart til den oplyste adresse.

A bekræftede under det senere sagsforløb, at han i perioden befandt sig på den anførte adresse (flådebasen), og at han indtog en officiel stilling.

Statsamtet modtog senere underretning om rettens dom i skilsmisssagen, afsagt den 20. maj 1976. Det fremgik heraf, at A havde været til stede i retten, bistået af tolk og beskikket advokat. Spørgsmålet om bidrag til C var ikke berørt i dommen.

Den 7. oktober 1975 anmodede B Gladsaxe kommune om at få børnebidragene udlagt forskudsvis.

Gladsaxe kommune udlagde herefter løbende bidragene forskudsvis og anmodede hver gang statsamtet om at afkræve A det udlagte beløb.

Statsamtet videresendte anmodningen om opkrævning af bidrag hos A til ambassaden i Addis Ababa.

Der var på det pågældende tidspunkt i Addis Ababa ingen dansk ambassade, men et generalkonsulat. Generalkonsulatet refererede til den danske ambassade i Nairobi, Kenya.

Med skrivelse af 23. november 1976 fremsendte den danske ambassade i Nairobi til Københavns statsamt en skrivelse af 15. november 1976 fra A til generalkonsulatet i Addis Ababa. A anførte følgende:

»This is in response to our initial telephone conversation and subsequent discussion in person in your office on 12 October 1976 regarding the Danish Government letter dated 27 August 1976 which you received from the Danish Embassy in Nairobi, Kenya, in which I am required to pay DK 1886 until the 25th of February 1977 for maintenance of my daughter who is now living in Denmark with her mother with whom I have been separated for over 7 years.

Last May when I passed through Denmark to see my daughter on my way back home from USA I was lured to a Danish court by my wife's lawyer for the purpose of dissolving our marriage. At the court hearing I did not object to my wife's request for divorce and for keeping the child in her custody on the condition that I would not be obliged to comply with certain Danish laws and regulations with regard to remuneration for either of them unless it is on my own free will or in accordance with Ethiopian law and regulation.

With this understanding I made my position clear at the time of court hearing on the ground that we were married in Ethiopia in accordance with Ethiopian customary (church) law and the child was born and christened in Ethiopia where the conditions for divorce, maintenance payment and the custody of the child are different from those in Denmark.

I, therefore, would like to inform you that my understanding of the conditions of divorce when I appeared in the Danish court was that I would not be bound by Danish law for any fixed remuneration at certain intervals. Besides nothing is stated in the divorce decree regarding the subject matter.«

I skrivelse af 28. februar 1977 til Københavns amt anmodede Gladsaxe kommune om opkrævning af bidrag for perioden fra den 25. februar til den 25. august 1977.

Med påtegning af 4. april 1977 meddelte amtet kommunen, at sagen tilbagesendtes, »da bidragspligtige har nægtet at betale bidrag til barnet, hvorefter amtet har henlagt sagen, da ambassaden i Nairobi intet yderligere kan foretage«.

A flygtede i juli 1977 til Danmark, hvor han søgte og fik politisk asyl. A havde siden opholdt sig her i landet med fast bopæl, siden den 15. marts 1978 på samme adresse. A havde siden sin ankomst til Danmark haft kontakt med B og C, og han havde også i forhold til myndighederne, herunder politiet, »ført en helt normal og åben tilværelse«.

Gladsaxe kommune, der ikke var bekendt med, at A havde taget ophold i Danmark, anmodede i 1978 rigspolitichefen, eftersøgningstjenesten, om at eftersøge A.

Eftersøgningstjenesten kunne ikke da finde A. Der blev i politiets registre nedsat »et spærrekort«, der skulle sikre, at tjenesten fik underretning, såfremt A indrejste i landet eller blev antruffet af politiet.

Ved en rutinemæssig revision i eftersøgningstjenesten i 1982 blev det sandsynliggjort, at den eftersøgte ikke som oplyst var født den 1. januar 1936, men den 8. januar 1936, og at eftersøgte derfor var identisk med den A, der var indrejst i juli 1977.

Eftersøgningstjenesten underrettede den 2. december 1982 Gladsaxe kommune herom. Tjenesten oplyste, at A havde en nærmere angiven adresse i Københavns kommune.

Den 25. februar 1983 anmodede Gladsaxe kommune Københavns kommune om at afkræve A bidrag for halvåret fra den 25. februar til den 25. august 1983 med 3.224 kr.

Den 7. marts 1983 afkrævede Københavns kommune A beløbet, som han efter det oplyste senere betalte.

På tilsvarende måde blev A afkrævet et bidrag for perioden fra den 25. august 1983 til den 5. januar 1984, da C fyldte 18 år. Det fremgik ikke af sagen, om A havde betalt dette beløb, men jeg forstod, at han var indforstået med at betale det.

I skrivelse af 28. oktober 1983 meddelte Københavns kommune A, at han efter den seneste indbetaling skyldte 40.598 kr. i bidragsgæld vedrørende C. Kommunen anmodede A om at betale gælden afdragsvis med 1.000 kr. månedlig.

Efter det oplyste var gælden senere nedbragt med et mindre beløb ved modregning i overskydende skat. Inddrivelsen var siden sat i bero på min udtalelse i sagen.

A rettede herefter flere henvendelser til bl.a. statsamtet om sagen, hvorunder han anmodede om aktindsigt.

Med skrivelse af 26. april 1984 sendte statsamtet ham kopi af sagens akter »tillige med et brev, De aldrig har fået, fordi man ikke var bekendt med Deres adresse«. (resolutionen af 8. august 1975).

Som svar på A's henvendelser meddelte statsamtet ham i skrivelse af 12. juni 1984 bl.a. følgende:

» ...

Statsamtet finder ikke, at der ved udfærdigelse af resolutionen af 8. august 1975 foreligger omstændigheder, der gør statsamtets resolution ugyldig, og statsamtet finder derfor ikke grundlag for at ophæve resolutionen. Det bemærkes i den forbindelse:

at danske myndigheder efter den internationale privatrets regler anses kompetente til at træffe afgørelse om bidrag til forsørgelse af ethvert barn, der bor i Danmark uanset barnets nationalitet, og uanset om barnet er frugten af et ægteskab indgået i udlandet,

at statsamtet ved resolutionens udfærdigelse var rette danske myndighed, da den der søgte bidrag fastsat (Deres nu fraskilte hustru) boede i Danmark, og da De ikke havde kendt bopæl eller opholdssted i Danmark, jfr. § 10, stk. 1, 2. pkt., i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 7 af 14. januar 1961 om behandling af faderskabssager m.v., og

at der ikke ved skilsmisedommen er truffet - og efter dansk ret ikke kunne træffes - afgørelse om bidraget til barnets underhold, men alene af spørgsmålet om, hvorvidt De eller Deres ægtefælle eller ingen af Dem skulle have bidragspligt over for den anden. Bidragsresolutionen har således også gyldighed efter skilsmissen.

Endvidere bemærkes, at statsamtet ikke finder at have begået fejl ved sagsbehandlingen ved ikke at have anstillet yderligere undersøgelser efter at have modtaget oplysning fra generalkonsulatet i Addis Ababa om, at det var uden kendskab til anden adresse for Dem end den, statsamtet havde fået oplyst af Deres nu fraskilte hustru. Generalkonsulatet havde i anledning af ansøgningen om fastsættelse af bidrag skrevet til pågældende adresse, og brevet var ikke returneret af postvæsenet.

Iøvrigt bemærkes, at det af Deres skrivelse af 15. november 1976 til det danske generalkonsulat i Addis Ababa fremgår, at De i hvert fald i efteråret 1976 blev gjort bekendt med Deres bidragsforpligtelse.

...«

A indbragte statsamtets afgørelse for familieretsdirektoratet, der i en skrivelse af 8. maj 1985 meddelte A, at direktoratet efter en gennemgang af sagen ikke fandt grundlag for at ophæve resolutionen af 8. august 1975.

Efter en yderligere henvendelse fra A fastholdt direktoratet sin afgørelse i skrivelse af 26. juli 1985 til A.

I en skrivelse til A's bekendt udtalte jeg herefter følgende:

»Ved min bedømmelse af sagen må jeg tage udgangspunkt i, at statsamtet ikke i forbindelse med sin udfærdigelse af bidragsresolutionen af 8. august 1975 gjorde (A) bekendt med resolutionen. Dette skete først med statsamtets skrivelse af 26. april 1984.

Således som sagen nu foreligger oplyst, er der intet grundlag for at antage, at meddelelsen ikke ville være kommet frem til den bidragspligtige, hvis statsamtet på sædvanlig måde havde sendt en kopi af resolutionen til den opgivne adresse i hjemlandet, og der er i det hele intet at bebrejde (A) i forbindelse med den manglende bekendtgørelse. Jeg bemærker herved, at (A) igennem hele den periode, hvor bidragsspørgsmålet (og skilsmisssagen) behandledes her i landet, beklædte en fremtrædende offentlig stilling i sit hjemland, og at han havde fast adresse, som forelå fuldt oplyst for de danske myndigheder.

Jeg er på denne baggrund ganske enig med familieretsdirektoratet i, at det må anses for en fejl, at statsamtet ikke efter resolutionens udfærdigelse sendte en genpart af den til (A) under den i sagen på daværende tidspunkt opgivne adresse.

Statsamtet har i sit høringssvar af 15. januar 1985 til familieretsdirektoratet anført, at statsamtet anså det for formålsløst at sende resolutionen til den opgivne adresse, og i øvrigt bemærket, at det af (A's) skrivelse af 15. november 1976 til generalkonsulatet i Addis Ababa fremgår, at han i oktober måned 1976 var bekendt med sin bidragsforpligtelse. Jeg finder heroverfor anledning til at fremhæve, at (A) i den nævnte skrivelse afviste at være bidragspligtig, bl.a. med henvisning til, hvad der var passeret under domsforhandlingen i forbindelse med skilsmisssagen her i landet; jeg står helt uforstående overfor, at statsamtet, der angiveligt på grund af vanskeligheder ved at få kontakt med den bidragspligtige havde undladt at gøre ham bekendt med den foreliggende bidragsresolution, ikke på den givne anledning omgående drog omsorg for at søge den manglende bekendtgørelse afhjulpet, men i stedet henlagde inddrivelsessagen.

Som allerede antydnet vil en retlig mangel som den, hvormed bidragsresolutionen af 8. august 1975 fra starten var behæftet, i og for sig nok i et vist omfang senere kunne afhjælpes. I et tilfælde som det foreliggende, hvor der er hengået adskillige år efter udfærdigelsen af den oprindelige (på dette punkt mangelfulde) forvaltningsakt, må adgangen til at foretage en sådan afhjælpning dog forlængst anses for forpasset.

Det følger af det anførte, at bidragsresolutionen af 8. august 1975, da (A) i foråret 1984 rettede henvendelse til statsamtet, efter min opfattelse måtte anses som en nullitet i forhold til ham. Det spørgsmål, der forelå for statsamtet, var derfor ikke, om bidragsresolutionen kunne opretholdes i forhold til den bidragspligtige, men om der på daværende tidspunkt, d.v.s. i foråret 1984, var grundlag for at pålægge (A) at betale bidrag til (C's) underhold. På dette tidspunkt var (C) allerede fyldt 18 år, og der forelå ikke nogen begæring som nævnt i børnelovens § 14, stk. 3. En eventuel (ny) bidragsfastsættelse ville derfor kun have mening, hvis den tillagdes tilbagevirkende kraft, og ville i så fald - så vidt jeg forstår - kun få betydning som grundlag for det offentlige refusionskrav i anledning af, at bidrag i henhold til resolutionen af 8. august 1975 løbende var udbetalt forskudsvis efter de herom gældende regler.

Således som sagen forelå for statsamtet på tidspunktet for statsamtets afgørelse i skrivelsen af 12. juni 1984, var der næppe overhovedet grundlag for at fastsætte bidrag, sml. børnelovens § 18, stk. 2, og der var efter min opfattelse i hvert fald ikke grundlag for at fastsætte bidrag med virkning fra den 25. februar 1974, sml. børnelovens § 16, stk. 2.

Jeg har gjort statsamtet og familieretsdirektoratet bekendt med min opfattelse, og jeg har henstillet til familieretsdirektoratet at genoptage sagens behandling og at meddele (A) en ny afgørelse.

Jeg har udbedt mig underretning om, hvad der videre sker i sagen.

...«

Supplerende oplysninger om sagen

Familieretsdirektoratet underrettede ombudsmanden om, at direktoratet kunne tiltræde, at resolutionen i forhold til A ansås for en nullitet, ligesom direktoratet ikke på andet grundlag fandt anledning til at pålægge A at betale bidrag til C's underhold i tiden indtil den 25. februar 1983.

Ombudsmanden meddelte herefter familieretsdirektoratet, at han havde taget det oplyste til efterretning.